

FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
(FAVV)
JAARVERSLAG 2000 AAN HET PARLEMENT

De wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (Belgisch Staatsblad 14 februari 2000) bepaalt in artikel 13, § 2:

“Het (Agentschap) maakt ... een jaarverslag over zijn werkzaamheden, dat eveneens een balans van de bereikte resultaten met betrekking tot zijn opdrachten omvat, dat het tevens overmaakt aan het Parlement.”.

Dit verslag geeft uitvoering aan de voornoemde bepaling.

Het jaar 2000 kan in twee belangrijke perioden gesplitst worden:

- De periode vóór de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder;
- De periode vanaf de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder.

De periode vóór de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder (tot half augustus 2000)

Teneinde het operationeel maken van het FAVV voor te bereiden en in afwachting van de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder heeft de Minister van Volksgezondheid een “task force” opgericht, bestaande uit afgevaardigden van de betrokken administraties (Instituut voor Veterinaire Keuring, Algemene Eetwareninspectie en Algemene Farmaceutische Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, DG4 en DG5 van het Ministerie van Middenstand en Landbouw, de Algemene Diensten en Secretariaat-generaal van beide departementen, de kabinetten van dezelfde ministeries en van andere betrokken ministeries). De samenstelling van deze task force wordt als bijlage 1 opgenomen.

Tijdens de bijna wekelijkse vergaderingen van deze task force, van werkgroepen en van de kabinetten konden reeds een aantal koninklijke besluiten voorbereid worden om het FAVV operationeel te maken. De task force heeft ook een advies gegeven over de in het FAVV op te nemen opdrachten en taken binnen het door de wet bepaalde bevoegdheidsdomein (zie bijlage 2). Daarenboven werd voorgesteld de wet van 4 februari 2000 aan te passen teneinde de homogeniteit van de naar het agentschap over te hevelen opdrachten te verzekeren (wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen).

Behalve het opstellen van de nodige uitvoeringsbesluiten en van dit wetsontwerp voerden de betrokken ambtenaren ook o.m. de volgende taken uit:

- Zoeken van een (eventueel voorlopige) vestigingsplaats voor het FAVV;
- Voorbereiden van de materiële behoeften van het FAVV;
- Voorbereiden van structuur, personeelskader, personeelsbehoeften, enz. voor het FAVV;

- Bespreken met economische partners (industrie, handel, consumentenverenigingen...), presentatie over de stand van zaken FAVV op verschillende studiedagen, colloquia, ...;
- Deelnemen aan colloquia, vergaderingen op nationaal of internationaal niveau over crisismangement, voedselveiligheid, witboek voedselveiligheid, Europese autoriteit voedselveiligheid, enz.;
- Opstellen voorbereidende discussieteksten;
- Geven van advies over aspecten die zijdelings met het FAVV te maken hebben (nieuwe voedselproblemen, personeelsproblemen bij de Eetwareninspectie, perscommuniqués, budgettaire implicaties, enz.).

Overigens werd absolute prioriteit gegeven aan de selectie en aanstelling van de gedelegeerd bestuurder, die op 16 augustus 2000 kon in dienst treden een aan de oprichting van het wetenschappelijk comité en van het raadgevend comité van het agentschap, beide onmisbaar om het agentschap operationeel te maken.

Tenslotte werd in deze periode ook een studie uitgevoerd door PriceWaterhouse Coopers om tot organisatie- en werkingsvoorstellen voor het FAVV te komen (zie bijlage 3).

De periode na de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder (vanaf half augustus 2000)

Sinds 16 augustus 2000 verzorgt de gedelegeerd bestuurder het operationeel maken van het FAVV.

Slechts enkele personeelsleden van de verschillende betrokken diensten staan daarbij voor rechtstreekse hulp te beschikking; een aantal anderen bieden hulp van in hun respectieve administraties.

Tijdens de eerste maanden bestonden de voornaamste taken er in een businessplan op te stellen (bijlage 4), dat op 22 november 2000 door de Regering werd aanvaard, het ontmoeten van vele betrokken personen en organisaties uit administratie, syndicaten, politiek en economische sectoren en het stilaan operationeel maken van het FAVV.

De volgende organisatorische taken kunnen daarbij vermeld worden:

- Inrichten van de (voorlopige) vestigingsplaats voor het FAVV: informatica, informaticanetwerk, meubelen, materieel, briefhoofding en huisstijl drukwerk, ...;
- Voorbereiden van structuur, personeelskader, personeelsbehoeften, overdracht of ter beschikking stelling van het personeel, aanwervingen, enz. voor het FAVV;
- Bezoek aan klachtenmeldpunt in Nederland;
- Voorbereiden beleidstekst over klachten- en informatiemeldpunt FAVV;
- Voorbereiding wetenschappelijk secretariaat en eerste vergadering van wetenschappelijk comité;
- Voorbereiden van een Web-site voor het Agentschap (deze is ondertussen operationeel: www.favv.be of www.favv.fgov.be met ondertussen reeds meer dan 12.000 bezoekers);
- Voorbereiding van een aantal belangrijke uitvoeringsbesluiten.

Behalve de organisatorische taken werden stilaan ook operationele opdrachten uitgevoerd, aangezien de wet in artikel 14, 1ste lid bepaalt:

**“Het agentschap wordt opgericht met ingang van 1 januari 2000.
Het agentschap oefent zijn adviserende bevoegdheden uit vanaf zijn oprichting.”.**

- Presentatie stand van zaken FAVV op verschillende studiedagen, colloquia, ...;
- Deelname aan colloquia, beurzen, vergaderingen, opleidingen op nationaal of internationaal niveau over voedselveiligheid, enz.;
- Geven van advies over aspecten die met het FAVV te maken hebben (nieuwe voedselproblemen, personeelsproblemen, perscommuniqués, budgettaire implicaties, enz.);
- Beantwoorden van briefwisseling en vragen over het FAVV;
- De organisatie en coördinatie van de BSE-testen overeenkomstig de Europese beschikkingen;
- Coördinatie van de werkzaamheden van de diensten op bepaalde vlakken (inspecties en controles, CONSUM, ...);
- Enz.

Op 10 november 2000 werd ook een algemene toelichtingsvergadering voor de toekomstige ambtenaren van het FAVV georganiseerd, waaraan ca. 1/3 van de betrokken ambtenaren konden deelnemen.

Bijlage 5 omvat een overzicht van de reglementaire teksten die in het jaar 2000 werden bekendgemaakt of waaraan in 2000 werd gewerkt om deze in 2001 bekend te maken.

Bijlage 6 omvat een overzicht van de reglementaire teksten waaraan in het jaar 2000 gewerkt werd maar die nog niet getekend noch verschenen zijn.

Hier moet wel opgemerkt worden dat de uitvaardiging van bepaalde van de reglementaire teksten zo lang geduurd heeft omdat de uitwerking ervan met een minimum aan actieve medewerkers moest gebeuren, omdat soms vele vergaderingen en tientallen werkuren nodig waren om tot een aanvaardbare tekst te kunnen komen en meestal langdurige procedures moeten gevolgd worden.

Redenen voor bepaalde vertragingen:

Het operationeel maken van het FAVV verloopt duidelijk niet zo vlot als verwacht en gehoopt werd.

De volgende redenen kunnen daarbij vermeld worden:

- onduidelijkheid over opdrachten, taken, bevoegdheden in wet FAVV, vooral voor Landbouw, inzonderheid na de beslissing om de Landbouw te regionaliseren;
- complexiteit van de materie (integratie van vele verschillende wettelijke bevoegdheden, structuren, organisaties, ...);
- benoeming leden wetenschappelijk en raadgevend comité: laattijdig indienen van kandidaturen, verlofperiode, examenperiode bij de universiteitsprofessoren;

- laattijdige, uitblijvende of onduidelijke respons van sommige partners (inventaris personeelsstatuut bij ambtenarenzaken, begrotingsvoorzieningen bij begroting);
- langdurige vakantieperiode bij de ambtenaren wegens in 1999 niet opgenomen verlof door de dioxineperiode en verder afhandelen van de dioxinedossiers;
- verhuis naar nieuwe locatie;
- inwerking gedelegeerd bestuurder: vele tientallen contacten moesten gelegd worden;
- installatie van nieuwe lokalen, informaticanetwerk, informaticasysteem;
- nieuwe voedselcrisis: BSE-problematiek: het operationeel aanpakken vertraagt mede het organiseren van het FAVV;
- gebrek aan personeel dat uitsluitend voor het FAVV werkt: er waren einde 2000 nog maar een zestal personen die full-time voor het FAVV werkten; andere personen van de betrokken diensten werken weliswaar ook voor het FAVV maar met een geringe frequentie;
- complexiteit van de procedures om tot bepaalde uitvoeringsbesluiten te komen (veelvuldig overleg, adviesprocedures, enz.);
- gebrek aan medewerking in bepaalde administratieve middens, omdat de bevoegde ambtenaren hun normale werkzaamheden ondertussen moeten verder zetten;
- gebrek aan enthousiasme voor het operationeel maken van het meldpunt voor informatie en klachten omwille van de vele taken bij de huidige ambtenaren, onmogelijkheid om nieuwe personeelsleden aan te werven, onduidelijkheid over relatie met eventuele ander federale meldpunten.

Nog in 2001 te bereiken resultaten:

- structuur (organigram) FAVV vaststellen;
- personeelskader FAVV vaststellen;
- functies personeel vaststellen;
- personeelskader invullen (voorlopig en definitief);
- statuut vaststellen met o.m. ook de transfert- en aanwervingsmodaliteiten;
- ontwerpen van KB en wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4.2.2000 verder afwerken;
- definitieve informatica-infrastructuur vaststellen;
- klachten- en informatiemeldpunt voor verbruikers installeren;
- gemeenschappelijke locaties voor provincies zoeken;
- samenwerking tussen diensten organiseren voor zover nog niet gerealiseerd;
- de diensten in elkaar laten opgaan.

Besluit

Het operationeel maken van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen verloopt gestadig maar langzamer en moeilijker dan verwacht en gehoopt.

De doelstellingen van het businessplan worden verder nagestreefd en zijn reeds voor een gedeelte gehaald, met name voor wat de uitvaardiging van de dringendste uitvoeringsbesluiten betreft.

Vanaf 2001 kunnen het definitief personeelskader en statuut, de invulling van dit kader en het in elkaar groeien van de diensten verder uitgewerkt worden.

Brussel, 31 juli 2001.

De Gedelegeerd Bestuurder,

Luc Beernaert

BIJLAGE 1: leden van de task force
ANNEXE 1: membres de la task force

Naam	Graad	Dienst
Baele Jan	Gezondheidsinspecteur	Algemene Eetwareninspectie
Bataille André	Inspecteur sanitaire	Inspection Générale des Denrées Alimentaires
Cornelis Mark	Dierenarts-Directeur	Instituut voor Veterinaire Keuring
Diricks Herman	Adviseur	Kabinet van Landbouw en Middenstand
Dochy Jean-Marie	Veterinaire-directeur ff.	Ministère des Classes moyennes et de l'Agriculture S.G.
Falize Françoise	Directeur-pharmacien	Inspection Générale de la Pharmacie
Gheysens Hubert	Gezondheidsinspecteur	Algemene Eetwareninspectie
Gustin Joël	Vétérinaire-Directeur	Institut d'Expertise Vétérinaire
Hinderyckx Jaak	Adjunct-adviseur	Instituut voor Veterinaire Keuring
Hondeghem Annie		KU Leuven
Houins Gil	Conseiller-Général	Ministerie van Landbouw DG 4
Hovetin André	Pharmacien	Inspection Générale de la Pharmacie
Keirse Manu	Kabinetschef	Kabinet van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu
Klee Renaud	Chef de Cabinet adjoint	Cabinet de la Protection de la Consommation, de la Santé Publique et de l'Environnement
Lengelé Luc	Vétérinaire-Directeur	Ministerie van Landbouw DG 5
Lurquin Jacques	Conseiller adjoint	Inspection Générale des Denrées Alimentaires
Petit Philippe	Vétérinaire	Institut d'Expertise Vétérinaire
Temmerman Guy	Gezondheidsinspecteur-directeur	Algemene Eetwareninspectie
Van Belleghem Marcel	Ingenieur-directeur	Ministerie van Landbouw DG 5
Van Cauwenberghe Roy	Apotheker	Algemene Farmaceutische Inspectie
Vandersanden Albert	Ingenieur-directeur	Ministerie van Landbouw DG 4
Vermeersch Jean-Pierre	Dierenarts-Directeur	Ministerie van Landbouw DG 5
Vermeiren Mieke	Expert	Kabinet van Ambtenarenzaken

BIJLAGE 2
ADVIES VAN DE TASK FORCE
OVER DE OPDRACHTEN DIE VAN DE HUIDIGE DIENSTEN NAAR HET FAVV
ZOUDEN MOETEN OVERGEDRAGEN WORDEN

Tijdens de vergaderingen van 30 maart, 6, 13 en 27 april en 4 mei 2000 heeft de task force de voorstellen van de betrokken diensten besproken in verband met hun huidige bevoegdheden, opdrachten en taken die in aanmerking komen om naar het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) overgedragen te worden.

Daarbij houdt de task force rekening met de randvoorwaarde, volgens dewelke de reglementering en normering (daarin begrepen registratie en voorafgaande toelatingen van producten) niet naar het FAVV overgedragen wordt.

Aangezien niet alle huidige opdrachten van de diensten naar het FAVV zullen overgedragen worden zal het nodig zijn een gedeelte van de huidige middelen en ambtenaren van de hieronder vermelde diensten in een overheidsdienst onder te brengen.

De bijlagen bij dit advies bevatten de voorstellen van de betrokken diensten; deze bevatten meer details over de over te dragen opdrachten.

De task force brengt het volgende advies uit voor de verschillende opdrachten die per dienst naar het FAVV kunnen overgeheveld worden.

Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Instituut voor Veterinaire Keuring (IVK)

De meeste controleopdrachten, die het IVK thans uitvoert, komen in aanmerking om in het FAVV te worden ondergebracht. Het betreft de inspectie- en controleopdrachten die volgen uit de toepassing van de volgende in artikel 5 van de wet van 4.2.2000 FAVV vermelde wetten:

- 2° de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel;
- 4° de wet van 15 april 1965 betreffende de keuring en de handel in vis, gevogelte, konijnen en wild en tot wijziging van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel;
- 9° de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten;
- 11° de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking;
- 12° de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (repressief toezicht);
- 13° de diergezondheidswet van 24 maart 1987 (repressief toezicht op het niveau van de slachthuizen).

Het IVK voert eveneens opdrachten uit ten behoeve van het BIRB (Belgisch Interventie en Restitutie Bureau) in uitvoering van EU-reglementeringen die geen rechtstreekse uitvoering zijn van de wetten waarvoor het toezicht moet verzekerd worden. Deze opdrachten passen dan ook normaal niet in het kader van de bevoegdheden die door de wet aan het FAVV toebedeeld zijn, want het zijn in principe opdrachten met een economisch doel.

Al deze controles van administratieve aard kunnen worden uitgevoerd door andere personen dan dierenartsen die enerzijds overgekwalificeerd zijn en anderzijds niet vertrouwd met deze administratieve controles die van een totaal andere aard zijn dan de taken die door de wetgeving aan dierenartsen zijn voorbehouden. De verordening legt trouwens niet op dat de controles moeten worden uitgevoerd door dierenartsen. Tevens dient er rekening mee gehouden te worden dat onder impuls van de Europese Commissie de controles meer en meer een administratief karakter krijgen, wat een goed gestructureerd administratief controleorgaan noodzakelijk maakt. Daartoe zijn de diensten, waarvan de bevoegdheid zich uitstrekt tot de materies inzake de Europese landbouwpolitiek en de subsidieregeling die ermee verband houdt, beter geplaatst om deze controles te organiseren, uit te voeren en op te volgen.

Aangezien deze opdrachten echter nuttig kunnen zijn van uit het oogpunt van tracering, omdat het opsporen van economische fraudes van belang kan zijn voor de volksgezondheid en teneinde het aantal ambtenaren en controles niet te verhogen wordt geopteerd om althans voorlopig deze taken binnen het FAVV verder te zetten, voor zover de nodige financiële middelen door de opdrachtgever ter beschikking gesteld worden en de basisopdracht van de betrokken ambtenaren niet in het gedrang komt.

Het BIRB kan op termijn een andere uitvoerder voor deze opdrachten zoeken.

BESLUIT IVK

Alle controletaken en -opdrachten van het IVK kunnen aan het FAVV worden overgedragen.

De controletaken, die voor het BIRB worden uitgevoerd, kunnen, althans voorlopig, aan het FAVV worden overgedragen.

Algemene Eetwareninspectie (EWI)

De meeste controleopdrachten, die de EWI thans uitvoert, komen in aanmerking om in het FAVV te worden ondergebracht. Het betreft de inspectie- en controleopdrachten die volgen uit de toepassing van de volgende in artikel 5 van de wet van 4.2.2000 FAVV vermelde wetten:

5° de wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren (met agentschap bescherming radioactiviteit)¹;

9° de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten;

14° de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen (= genetisch gemanipuleerde organismen of GGO's) (met landbouw en het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur).

Er wordt voorgesteld de volgende controleopdrachten van de Eetwareninspectie naar het FAVV te laten overgaan:

- Fabricage van en handel in voedingsmiddelen;
- Samenstelling, benaming, reclame, etikettering, nutritionele etikettering van voedingsmiddelen, dieetvoeding, nutriënten;
- Hygiëne van lokalen (daarin begrepen het roken in restaurants en cafés), apparaten en voertuigen;
- Hygiëne en ziekte van personen die met voedingsmiddelen in contact komen;
- Vergunningen van de inrichtingen;

(dus praktisch alles wat met de voedingsmiddelen te maken heeft, zelfs het roken in restaurants en cafés, met uitzondering van registratie- of toelatingsdossiers voor voedingsmiddelen).

Voor wat de “andere producten” betreft (dit zijn de in de wet van 24.1.1977 omschreven producten die geen voedingsmiddelen zijn): deze die een invloed op de voeding kunnen hebben:

- Toevoegsels, aroma's en technische hulpstoffen (gebruik, handel, etikettering, zuiverheidscriteria);
- Materialen, stoffen en verpakkingen in contact met voedingsmiddelen (samenstelling, etikettering, migratie, residuen...);
- Aërosolen gebruikt in voedingsmiddelen;
- Detergentia, reinigings- en onderhoudsmiddelen bestemd voor de vaat.

Daarenboven worden ook aan het FAVV overgedragen:

- De controle op met ioniserende stralingen behandelde voedingsmiddelen (etikettering, aard...) (W. 15 april 1994);
- De controle op de aanwezigheid van GGO's (W. 20 juli 1991);
- De controle op de ontsmettingsmiddelen in de voedingssector.

De “andere producten”, die hiervoor niet genoemd werden, worden niet overgedragen (tabak, speelgoed, cosmetica, textiel en andere gebruiksvoorwerpen, voor zover ze geen invloed op de voeding hebben of niet ingenomen worden).

¹ Deze wet is opgeheven en vervangen door de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het federaal agentschap voor nucleaire controle (BS 29.7.1994).

Het oorspronkelijke voorstel van de dienst stelt voor om de notificatiedossiers inzake planten en nutriënten eveneens in het departement te laten. Aangezien het hier voor sommige producten echter een controle van de samenstelling en etikettering betreft na het in de handel brengen stelt de task force voor om dit notificatiesysteem toch naar het FAVV over te brengen.

BESLUIT EWI

Alle huidige controletaken en -opdrachten van de EWI, die rechtstreeks of onrechtstreeks met de voeding te maken hebben, kunnen aan het FAVV worden overgedragen, met uitzondering van de toelatingdossiers voor voedingsmiddelen.

Opmerking:

Uit oogpunt van coherentie (zoals de registratiedossiers) kan het echter volgens sommigen ook aanbevelenswaardig zijn het notificatiesysteem toch in het departement te laten.

Algemene Farmaceutische Inspectie (AFI)

Een aantal opdrachten, die de AFI thans uitvoert, komen in aanmerking om in het FAVV te worden ondergebracht. Het betreft de inspectie- en controleopdrachten die volgen uit de toepassing van de volgende in artikel 5 van de wet van 4.2.2000 FAVV vermelde wetten en die te maken hebben met (dier)geneesmiddelen, hormonen en andere chemische substanties in verband met de dieren in het algemeen en het statuut van bepaalde voedingsstoffen in het bijzonder:

- 1° de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica;
- 3° de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen;
- 10° de wet van 21 juni 1983 betreffende gemedicineerde diervoeders;
- 15° de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde.

Centraal bij de mogelijke overdracht van bevoegdheden van de AFI naar het FAVV staat hoofdzakelijk het verlangen om door middel van de kwalitatieve en kwantitatieve bewaking van de distributie van (dier)geneesmiddelen en chemische substanties, er zorg voor te dragen dat in dieren bestemd voor menselijk verbruik (en bijgevolg in dierlijke producten) geen stoffen gevonden worden (afkomstig van behandeling bij dieren) die verboden zijn of die niet aan de bestaande reglementering voldoen (hormonen, antibiotica, enz.).

De taken van de apothekers - inspecteurs van de AFI zijn thans zodanig ingericht, dat er in principe geen opsplitsing is tussen de opdrachten op het vlak van de menselijke geneesmiddelen en op het vlak van de dierlijke geneesmiddelen: in principe voeren alle apothekers van de AFI op beide vlakken alle taken uit.

Het kleine aantal inspecteurs van de AFI laat niet toe deze aspecten volledig op te splitsen door overdracht van alle taken in dit verband naar het FAVV.

Nochtans zijn enkele apothekers "gespecialiseerd" op het vlak van de controle op de hormonen- en diergeneesmiddelencircuits.

Daarom stelt de task force voor:

1° om aan het FAVV de volgende opdrachten over te dragen:

- Het toezicht op alle transacties (alsook invoer en uitvoer) van diergeneesmiddelen door fabrikanten, groothandelaars, officina's, dierenartsen en veetelers;
- Het opsporen van circuits buiten het wettelijk vastgelegde distributiesysteem zowel voor gezelschapsdieren als voor consumptie bestemde dieren;
- De controle op fabricage en distributie van gemedicineerde diervoeders en de distributie van gemedicineerde voormengsels;
- Het toezicht op de aard van de gebruikte diergeneesmiddelen en andere stoffen die bij dieren gebruikt worden;

2° om het FAVV samen met de AFI mede bevoegd te verklaren voor:

- Het toezicht op alle transacties (alsook invoer en uitvoer) van chemische stoffen die voor fabricage van diergeneesmiddelen kunnen gebruikt worden door fabrikanten, groothandelaars, officina's, dierenartsen en veetelers;
- Het toezicht op de problematiek van de stoffen die zich bevinden tussen het statuut geneesmiddel en voedingsstof waarbij de bevoegdheid met betrekking tot humane geneesmiddelen in de AFI behouden blijft.

BESLUIT AFI

Alle huidige taken en opdrachten van de AFI, die te maken hebben met het preventief en repressief toezicht op de wetgeving (waaronder distributie) met betrekking tot diergeneesmiddelen (en desgevallend humane geneesmiddelen) en substanties bestemd voor toediening aan voor consumptie bestemde dieren alsook voor gezelschapsdieren kunnen aan het FAVV worden overgedragen of in medebevoegdheid gegeven worden.

Eveneens kunnen alle onderzoeksdaden gesteld worden m.b.t. grondstoffen die bestemd zijn voor de productie van geneesmiddelen, voor zover het geneesmiddelen betreft om aan dieren te worden toegediend.

Het FAVV verwerft de bevoegdheid met de AFI om alle juridische vaststellingen te verrichten omtrent het voedingsaspect en/of het geneesmiddelenaspect van stoffen waarvan desgevallend dient uitgemaakt te worden of ze onder de eetwarenwetgeving vallen dan wel onder de geneesmiddelenwetgeving.

Ministerie van Landbouw

De diensten van Landbouw voeren, zoals het IVK, eveneens opdrachten uit ten behoeve van het BIRB (Belgisch Interventie en Restitutie Bureau) in uitvoering van EU-reglementeringen die geen rechtstreekse uitvoering zijn van de wetten waarvoor het toezicht moet verzekerd worden. Deze opdrachten passen dan ook normaal niet in het kader van de bevoegdheden die door de wet aan het FAVV toebedeeld zijn, want het zijn in principe opdrachten met een economisch doel.

Aangezien deze opdrachten echter nuttig kunnen zijn van uit het oogpunt van tracering, omdat het opsporen van economische fraudes van belang kan zijn voor de volksgezondheid en teneinde het aantal ambtenaren en controles niet te verhogen wordt geopteerd om *alleszins voorlopig* deze taken binnen het FAVV verder te zetten, voor zover de nodige financiële middelen door de opdrachtgever ter beschikking gesteld worden en de basisopdracht van de betrokken ambtenaren niet in het gedrang komt.

Het BIRB kan op termijn een andere uitvoerder voor deze opdrachten zoeken.

DG4 (kwaliteit van de grondstoffen en de plantaardige sector)

Een klein aantal controleopdrachten, die DG4 van Landbouw thans uitvoert, komen in aanmerking om in het FAVV te worden ondergebracht. Het betreft een aantal inspectie- en controleopdrachten die volgen uit de toepassing van de volgende in artikel 5 van de wet van 4.2.2000 FAVV vermelde wetten en die te maken hebben met de aanwezigheid van contaminanten in plantaardige producten:

6° de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt;

7° de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen;

8° de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten;

10° de wet van 21 juni 1983 betreffende gemedicineerde diervoeders;

14° de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen.

De huidige opdrachten van de Inspecties-generaal 41 (grondstoffen en verwerkte producten) en 42 (planten en plantaardige producten) betreffen vooral de voorafgaande erkenning (homologatie) van producten. De uitgevoerde controles hebben voornamelijk te maken met economische aspecten; het gedeelte van de uitgevoerde controles, dat rechtstreeks met de voedselveiligheid te maken heeft, is vrij gering. Maar een aantal controleopdrachten heeft wel degelijk rechtstreeks of onrechtstreeks met de bescherming van de volksgezondheid te maken.

Daarom wordt voorgesteld de volgende opdrachten naar het FAVV over te brengen:

IG 41²

- Dierenvoeding:
 - De controle op mogelijke contaminanten, verboden ingrediënten, toevoegsels, antibiotica en coccidiostatica;
 - De controle op gemedicineerde dierenvoeding;
 - De erkenning van de fabrikanten en handelaars;
 - Het beheer van de databank "Consum".
- Meststoffen en bodemverbeteraars:
 - Nihil (enkel economische controles en cadmium).
- Bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik:
 - De controle op de distributie, aflevering en gebruik van de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik.
- Genetisch gemanipuleerde organismen:
 - Nihil.
- Artisanale maalderijen:
 - De controle op de hygiëne.
- Interventies, steunmaatregelen:
 - Nihil

IG 42

- Reproductiemateriaal (dienst 421):
 - Nihil.
- Kwaliteit en bescherming van de planten:
 - De controle op residuen.

BESLUIT DG4

De opdrachten van de DG4, zoals hiervoor voorgesteld, kunnen aan het FAVV worden overgedragen.

Alternatief advies:

Gelet op het belang ervan enerzijds en het reeds grote aandeel voor de gezondheidsaspecten anderzijds de volledige controle op dierenvoeding aan het FAVV toevertrouwen.

² Er wordt weliswaar op aangedrongen dat alle opdrachten van deze IG, die niet naar het FAVV worden overgedragen (met uitzondering van de interventies en steunmaatregelen), omwille van de doelmatigheid en homogeniteit ("enig loket"-principe) zouden ondergebracht worden bij het departement dat de voogdij over het FAVV heeft (Volksgezondheid).

DG5 (diergezondheid en kwaliteit van dierlijke producten)

Een aantal controleopdrachten, die DG5 van Landbouw thans uitvoert, komen in aanmerking om in het FAVV te worden ondergebracht. Het betreft een aantal inspectie- en controleopdrachten die volgen uit de toepassing van de volgende in artikel 5 van de wet van 4.2.2000 FAVV vermelde wetten en die hoofdzakelijk te maken hebben met het toezicht op dieren en op bepaalde dierlijke producten:

- 8° de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten;
- 11° de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking;
- 12° de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren;
- 13° de diergezondheidswet van 24 maart 1987;
- 14° de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen;
- 15° de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde.

IG 510 (inspectie-generaal veterinaire diensten)

De opdrachten, die uit de opgesomde wetten volgen, hebben slechts gedeeltelijk met de menselijke gezondheid te maken. Omwille van de doelmatigheid en homogeniteit of coherentie ("enig loket"-principe) wordt er weliswaar op aangedrongen dat een aantal gelijklopende opdrachten van deze IG, waarvoor het FAVV normaal niet bevoegd zou zijn, toch aan het FAVV worden overgedragen.

Indien daarentegen op politiek niveau de beslissing zou genomen worden om een gedeelte van deze opdrachten te regionaliseren dan wordt er evenzeer op aangedrongen dat de controleopdrachten, die tot een homogeen pakket behoren, homogeen zouden blijven om de coherentie te bewaren.

Daarom wordt voorgesteld de volgende opdrachten naar het FAVV over te brengen:

- De controle op de kwalificatie van de beslagen op het vlak van de residu's (H, R en C-statuut);
- De veterinaire controle op residu's bij de invoer;
- Alle controles op het vlak van de hormonen;
- Alle controles op het vlak van dierenwelzijn: invoer, uitvoer, handelsverkeer, certificatie, houderijen, dwangvoeding, vervoer, slachten (alles voor zover het nutsdieren betreft³);
- Alle controles op het vlak van dierenziekten en diergezondheid: toezicht op alle besmettelijke ziekten, epizoötieën, enzoötieën, anthroponozosen;
- Toezicht op de diergeneeskunde, erkenning van dierenartsen, benoeming dierenartsen-experten, vrij verkeer van dierenartsen, sanitair bulletin, behandelingen door niet-dierenartsen, voorschrift, aflevering en toediening van diergeneesmiddelen.

³ Dus niet: sportwedstrijden, doping, experimenten op dieren, dierentuinen, de gezelschapsdieren.

IG 520 (inspectie-generaal kwaliteit dierlijke producten)

De controleopdrachten, die uit de opgesomde wetten volgen, hebben slechts gedeeltelijk met de menselijke gezondheid te maken. Omwille van de doelmatigheid en homogeniciteit of coherentie ("enig loket"-principe) wordt er weliswaar op aangedrongen dat een aantal gelijklopende opdrachten van deze IG, waarvoor het FAVV normaal niet bevoegd zou zijn, toch aan het FAVV worden overgedragen.

Indien daarentegen op politiek niveau de beslissing zou genomen worden om een gedeelte van deze controleopdrachten te regionaliseren dan wordt er evenzeer op aangedrongen dat de opdrachten, die tot een homogeen pakket behoren, homogeen zouden blijven om de coherentie te bewaren.

Daarom wordt voorgesteld de volgende opdrachten naar het FAVV over te brengen:

- Toezicht op alle aspecten in verband met de zuivelsector:
 - Erkenning melkveeproductie-eenheden en melkinrichtingen (richtlijn 92/46/EEG);
 - Werking van de interprofessionele organismen voor de bepaling van de melkkwaliteit;
 - Monitoring residuen en pathogene kiemen in melk;
 - Controle kwaliteit zuivelproducten (met uitzondering van steunmaatregelen);
- Controle op handelsnormen voor eieren en kwaliteit van eiproducten (ook wet 24.1.1977);
- Controle op de gezondheidskwalificatie van pluimvee.

BESLUIT DG5

De opdrachten van de DG5, zoals hiervoor voorgesteld, kunnen aan het FAVV worden overgedragen.

Afsluitende opmerkingen

- ❖ In de voorgaande besluiten en adviezen werd (nog) geen rekening gehouden met de laboratoria.
- ❖ In de voorgaande besluiten en adviezen werd (nog) geen rekening gehouden met de procesmatige benadering die door externe consultingbureaus zou kunnen worden ingenomen.
- ❖ In de voorgaande besluiten en adviezen werd (nog) geen rekening gehouden met het standpunt dat de gedelegeerd bestuurder in de toekomst zal innemen.
- ❖ Indien aan het FAVV bijkomende taken toevertrouwd worden, die niet in de wet van 4.2.2000 bedoeld zijn, dan zal het nodig zijn:
 - De wet in die zin aan te passen;
 - Daarvoor de nodige middelen te voorzien, opdat de basisopdracht van het FAVV niet in het gedrang zou komen.

BIJLAGE 3:

[Organisatiemodel zoals gepresenteerd door PwC](#)

BIJLAGE 4 **Business-plan FAVV**

Op de ministerraad van 20 juli 2000 werd de uitdrukkelijke wens geuit om van de gedelegeerd bestuurder van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen een beleidsnota te ontvangen waarin de krachtlijnen voor de uitbouw van het agentschap zijn vastgelegd. Deze nota vertrekt van de wettelijke basis van het agentschap en is verder aangevuld met de informatie die werd verzameld door de "task force" die op het kabinet van Volksgezondheid is bijeengekomen, met de bevindingen van de studie die door Price Waterhouse Coopers werd gemaakt en met de reacties die vanuit de verschillende betrokken diensten op de studie van Price Waterhouse Coopers werden geformuleerd. Tevens werden een aantal gesprekken gevoerd met leidende ambtenaren van de betrokken diensten. Dit alles heeft geresulteerd in deze beleidsnota waarin de grote krachtlijnen zijn vastgelegd voor de verdere ontwikkeling van het agentschap. In dit korte tijdsbestek was het niet mogelijk de structuur in detail verder uit te tekenen noch een becijferde nauwkeurige prognose te maken omtrent de financiering van het agentschap. Wel zijn er een aantal basisprincipes vastgelegd waaraan de gedelegeerd bestuurder zich strikt wil houden. Het is tevens de bedoeling om de Ministerraad nauwgezet op de hoogte te blijven houden van de verdere concrete invulling van het beleidsplan.

Inleiding

De voedselketen is gefragmenteerd en zeer verscheiden. Tal van actoren treden op in deze keten van productie, fabricage en distributie. Historisch bestaat de controle van de voedselketen in hoofdzaak uit de controle van de verschillende schakels. De geïntegreerde controle, die recent is opgestart, heeft de ambitie het geheel van de keten te bewaken. Het vertrekpunt van deze geïntegreerde ketenbewaking blijft de controle van de afzonderlijke schakels. Om tot een bewaking van het geheel van de keten te komen is het noodzakelijk dat de verschillende sectoren een registratie uitvoeren van waar zij hun leveringen betrekken en waarheen hun producten worden geleverd. Bij vaststelling van een niet conformiteit kan op deze manier worden nagevolgd waar de oorsprong is van deze niet conformiteit (voor zover deze niet in de inrichting zelf is ontstaan) en waar de niet conforme producten werden geleverd (traceerbaarheid). Autocontrole kan hierin een belangrijke rol spelen. Inrichtingen die zelf een controle uitoefenen, wat ook inhoudt ingangs- en uitgangscntrole, vergemakkelijken een globaal zicht op de keten. Belangrijk is hier ook de meldingsplicht.

Een belangrijk principe, dat trouwens doorheen de gehele nota terugkomt is dat van de verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid voor de voedselveiligheid is een verantwoordelijkheid van de economische actoren. Deze eigen verantwoordelijkheid, en de gevolgen ervan, kunnen niet worden afgewenteld noch op het agentschap noch op de overheid in het algemeen. Het is wel de rol van het agentschap er voor te zorgen door een adequate controle, dat de operatoren alles in het werk stellen om de voedselketen veilig te houden. Dit principe heeft consequenties. In eerste instantie dienen de operatoren door autocontrole te zorgen voor maximale veiligheid van de

voedselketen. Het is aan het agentschap om de effectiviteit en de efficiency van deze autocontrole te bewaken en te evalueren en, bij gebrek aan autocontrole, via klassieke controles te waken over de veiligheid van de voedselketen. Het is dan ook normaal dat het agentschap dat in feite mee waakt over de veiligheid van de voedselketen door de economische actoren, tenminste voor wat de controle betreft, wordt betaald.

Een verdere consequentie is ook dat de gevolgen van de niet-conformiteit van de producten gedragen worden door de economische actoren die de oorzaak zijn van deze niet-conformiteit.

1. Autocontrole

De verantwoordelijkheid voor de voedselveiligheid ligt in eerste instantie bij de economische operatoren zelf. Het is daarom logisch dat deze een systeem van autocontrole hanteren, dit is een beginsel van goed bedrijfsbeheer. De evaluatie en validatie van een systeem van autocontrole dient echter te gebeuren door een neutrale derde partij die niet is betrokken bij het productieproces. Deze derde partij kan het agentschap zijn, maar kan desgevallend een andere partij zijn (certificatieorganismen...). De neutraliteit en de competentie ervan dienen echter wel door het agentschap te zijn erkend en door het agentschap te worden opgevolgd. Hiervoor kan het agentschap een beroep doen op andere organismen zoals de accreditatieorganismen BELCERT en BELTEST. Er moet dus wel worden benadrukt dat het bestaan van autocontrole niet betekent dat de betreffende inrichting buiten de controle van het agentschap valt. Het agentschap houdt een toezicht op de autocontrole en blijft, weliswaar met een andere frequentie, routinecontroles uitvoeren.

1.1. Principes bij autocontrole.

Systemen van autocontrole dienen tegemoet te komen aan enkele belangrijke basisprincipes;

- **Registratie:** De gehele productie, fabricage, handel en de controlewaarnemingen dienen geregistreerd te worden. Dit is een deel van het principe van de kwaliteitsborging “*confidence by evidence*”. Registratie is trouwens ook noodzakelijk voor het opzetten van traceerbaarheid of naspeurbaarheid.
- **Naspeurbaarheid:** Het moet steeds mogelijk zijn om van een “defect” product de oorsprong en tevens ook de oorzaak van het defect na te trekken zoals het ook moet mogelijk zijn van een defect product na te gaan waar het verder in de voedselketen is terechtgekomen zodat kan worden ingegrepen en de omvang van het gezondheidsrisico en het daaruit soms voortvloeiend economisch risico kan worden beperkt.
- **Meldingsplicht:** Elke vaststelling van een defect product dient onmiddellijk te worden gemeld zowel aan de voorgaande stappen van de voedselketen, evenals wanneer er een vermoeden bestaat dat defecte producten reeds werden geleverd, aan de volgende stappen in de voedselketen. Indien zich een feit voordoet dat een gevaar kan inhouden voor de voedselveiligheid en dus ook voor de volksgezondheid, moet dit aan het agentschap gemeld worden.

Een systeem van autocontrole dient gebaseerd te zijn op risico-evaluatie. De autocontrole heeft immers tot doel problemen preventief aan te pakken en de schema's van autocontrole dienen daarom ook te vertrekken van een duidelijk inzicht in de risico - patronen. In dit verband heeft de wetenschappelijke raad (cfr infra) in het agentschap een belangrijke rol te vervullen. Van deze raad worden wetenschappelijk onderbouwde risico-evaluaties verwacht, evaluaties die moeten toelaten de doeltreffendheid van de autocontrolesystemen te bepalen.

Autocontrolesystemen moeten zo veel mogelijk eenduidig en uniform zijn wat de *transparantie* mogelijk maakt. Er kan niet aanvaard worden dat autocontrolesystemen per inrichting een eigen structuur of inhoud hebben. Daarom worden deze systemen het best gebouwd rondom bestaande internationale normen (bv. HACCP, GMP...). Bij het invoeren van dergelijke normen moet echter steeds voor ogen worden gehouden dat de drie grote voorwaarden: naspeurbaarheid, registratie en meldingsplicht gerespecteerd zijn.

Bij het toepassen van dergelijke normen kunnen zich enkele specifieke problemen voordoen. Ofwel is de norm, in zijn volledige versie, niet of slechts zeer moeilijk toepasbaar in kleinere inrichtingen (bv. HACCP in een kleine bakkerij) of bestaat er geen uitgeschreven norm. In deze gevallen is het de rol van het agentschap, eventueel wel in overleg en samenwerking met de betrokken sectoren, een norm te "vertalen" naar de beoogde inrichtingen of sectoren (handleiding).

Men moet er zich van bewust zijn dat de autocontrole, alhoewel een prioriteit en noodzaak voor het agentschap *nooit de totaliteit* van de voedselketen zal afdekken. Steeds zullen een groot aantal inrichtingen, en dit om diverse redenen, niet kunnen overgaan tot het invoeren van autocontrole.

1.2. Prioritaire invoering van de autocontrole

Een eerste vraag is of de autocontrole al dan niet verplicht kan worden opgelegd. Autocontrole, zoals deze reeds in veel inrichtingen bestaat, is steeds het gevolg van een autonome managementbeslissing. Autocontrole is nu eenmaal gebaseerd op de zorg voor goed bedrijfsbeheer. De invoering van autocontrole vergt in de meeste gevallen een grondige aanpassing van de organisatie en brengt, zeker bij de aanvang, een aantal kosten met zich mee. In een reeks sectoren is een kwaliteitssysteem, dat in feite een vorm van autocontrole is, een vereiste van de markt. Zo eist de chemische sector van de leverancier een ISO 9000 en een VCA certificatie (veiligheid). Dan nog echter heeft de toeleverancier de vrije keuze al dan niet voor deze sector te werken.

Bij opgelegde autocontrole ontstaat het risico dat het systeem van kwaliteitsborging een louter documentair systeem wordt dat wel op papier bestaat maar niet in de praktijk werkt. Het zou dan ook gevaarlijk zijn te sterk te vertrouwen in dergelijke niet doorleefde systemen. Weliswaar kan de drempel naar een systeem van autocontrole worden verlaagd door bijvoorbeeld door het agentschap eigen schema's van kwaliteitsborging te ontwikkelen waardoor de zelfcontrole van de inrichting verhoogt en de controle door het agentschap eenvoudiger wordt. Tevens kunnen financiële incentives worden ontworpen (differentiëring in de te betalen rechten) waardoor dergelijke systemen aantrekkelijker worden. Het is echter niet aangewezen om de autocontrole

ongenuanceerd verplicht te stellen. Wel kunnen en moeten een aantal aspecten, die normaal deel uitmaken van de autocontrole, verplichtend worden gesteld: bv. registratie met het oog op naspeurbaarheid.

Weliswaar zijn er reeds enkele sectoren die een sectorbrede aanpak wensen toe te passen of reeds toepassen (bijvoorbeeld de sector van de mengvoeders, de sector van het kalfsvlees en de sector van de biologische productie) en zijn er instanties die een controlesysteem doorvoeren en door hun economisch impact op die manier een systeem van autocontrole bij hun leveranciers invoeren (bv. veilingen van groenten en fruit).

Tevens zien we in de distributiesector een trend om de aanvaarding van producten afhankelijk te stellen van een bewezen systeem van autocontrole bij de leverancier (Eurep). Uiteraard dient het agentschap deze trends aandachtig te volgen en er zoveel mogelijk aan mee te werken om deze op een zo breed mogelijke schaal in de sector door te voeren. Daarnaast zijn er sectoren waar deze beweging trager van start gaat en evolueert. Een eerste opdracht voor het *wetenschappelijk comité* is, zo snel mogelijk een lijst te maken van de sectoren waarvan op basis van de risico evaluatie aangetoond wordt waar de grootste bedreigingen voor de voedselveiligheid zich voordoen. Deze sectoren zijn voor het agentschap dan ook prioritair om een systeem van autocontrole te ontwerpen en te doen toepassen.

1.3. Autocontrole: gevolgen voor de personeelsbezetting

Een meer intense invoering van autocontrole zal een impact hebben op het personeelskader dat voor het agentschap nodig is. Inrichtingen die de autocontrole systematisch toepassen dienen minder frequent op een traditionele wijze te worden gecontroleerd. De tijd die daardoor vrijkomt kan besteed worden aan een hogere frequentie controles van de andere inrichtingen. In het verleden is gebleken dat met de huidige personeelsbezetting een adequate afdekking van alle controlepunten niet haalbaar is. Autocontrole maakt dus middelen vrij om daar de controle te verscherpen. Het bewaken en opvolgen van de autocontrole vraagt echter wel een andere aanpak dan de traditionele controle en het zal noodzakelijk zijn de personen van de controle-equipes een bijkomende opleiding te verstrekken om deze nieuwe controlefilosofie in de vingers te krijgen. In ieder geval moet er voor gezorgd worden dat deze opleiding gelijke tred houdt met de invoering, door de inrichtingen, van de autocontrole.

Het is nog niet bekend op welke schaal en met welke snelheid de overstap naar de autocontrole zal kunnen worden gemaakt zodat het evenmin bekend is in welke mate de invloed daarvan op het personeelskader zal voelbaar zijn. Daarom moet er gepleit worden voor een goed evenwicht tussen statutaire en contractuele medewerkers. Het is immers enkel door een goed evenwicht tussen beide dat de flexibiliteit behouden blijft om de opdracht van het agentschap naar behoren te blijven vervullen, welk ook de evolutie is. In elk geval blijft een voldoende grote kern van statutairen noodzakelijk omdat dit de enige garantie is dat de competentie, die in het agentschap moet zijn, voldoende stabiel is. Een voldoende grote en stabiele kern is trouwens ook nodig om een "leercurve" te ontwikkelen.

1.4. Financiële implicaties van autocontrole

Het invoeren en aanhouden van autocontrole vergt van de inrichtingen inspanningen en deze zullen dan ook een zekere compensatie verwachten voor de uitgaven die zij moeten doen om de autocontrole in te voeren en aan te houden. Vanuit de optiek van goed bedrijfsbeheer zou men kunnen stellen dat goed beheer ook autocontrole inhoudt. In een politiek van promotie van de autocontrole kan het agentschap echter ook de lijn volgen van een verminderde bijdrage voor zij die een bewezen functionerend systeem van autocontrole hebben. Trouwens, de controletaak en kost van het agentschap ligt bij dergelijke inrichtingen eerder lager. Het is niet te verwachten dat een aangepaste tarifiëring doorslaggevend zal zijn om een inrichting tot autocontrole aan te zetten maar het toont in ieder geval de duidelijke wil aan van het agentschap om deze praktijk sterk te ondersteunen.

In het geheel van de bijdragen die inrichtingen dienen te betalen zijn er trouwens ook nog enkele andere principes:

- Het tarief is ook afhankelijk van de risicograad, zoals bepaald in de wet van 4 februari (artikel 10, 8°). Hieruit volgt logischerwijze een onderverdeling van de sectoren in risicocategorieën of inspectieklassen. Hoe hoger de risicograad – en dus de inspectieklasse- voor de volksgezondheid des te hoger het aangerekende tarief.
- Er moet ook gedacht worden aan de invoering van een “*bonus malus*” systeem waarbij inrichtingen die over een significant lange termijn hun degelijkheid aantonen een lager tarief betalen dan inrichtingen die daar niet of onvoldoende in slagen.

Belangrijk is hier wel dat het dient te gaan over een significant lange termijn. Daarnaast zijn er uiteraard andere objectieve elementen die meespelen in de tariefbepaling zoals de omvang van de inrichting.

2. Monitoring

De monitoringprogramma's, zoals CONSUM, zijn een benadering waarbij afzonderlijke factoren, zoals de aanwezigheid van PCB, doorheen de voedselketen worden opgevolgd. Deze aanpak lijkt zeer valabel om in grotere delen van de voedselketen specifieke gevaren voor de volksgezondheid op te volgen en bij te sturen. Juist opdat deze aanpak zou toelaten over grotere delen van de voedselketen een bewaking te hebben voor cruciale problemen dient deze aanpak te worden voorgelegd aan het wetenschappelijk comité met een dubbele vraag:

- Welke is de effectiviteit van een dergelijk programma, op welke punten kan het worden verbeterd en bijgestuurd om de doeltreffendheid ervan te verhogen? In uitvoering van de beslissing van de Ministerraad van 20.07.2000 zal het monitoringluik van het plan CONSUM nog in de loop van de volgende weken aan het Wetenschappelijk Comité ter beoordeling worden voorgelegd.
- Welke zijn vandaag de belangrijke gezondheidsrisico's die reeds zijn onderkend (waarvoor dus reeds op wetenschappelijk vlak de risicoanalyse en – evaluatie is gemaakt) en die in het kader van een monitoringprogramma dienen opgevolgd te worden?

Het is de bedoeling de “*scope*” van CONSUM uit te breiden om in een groot deel van de voedselketen belangrijke bedreigingen voor de volksgezondheid beter op te

volgen en in voorkomend geval te reduceren. Beter dan voor elk probleem een eigen monitoring te organiseren is het te komen tot één gelijklopende aanpak zodat de gegevens die uit deze programma's komen zeer gemakkelijk uitwisselbaar zijn. Deze gegevens moeten immers de gegevensbank vormen, die zal nodig zijn voor statistische risicoevaluatie, beoordeling van het resultaat van gevoerde acties, risicoclassificatie van inrichtingen... Dit laatste is trouwens ook nodig voor het invoeren van een gedifferentieerde tarifiëring op basis van de grootte van het risico.

Het is de taak van het agentschap om monitoringprogramma's te ontwikkelen die specifiek zijn gericht op opvolging van problemen in de voedselketen. Deze programma's mogen echter niet geïsoleerd in het agentschap worden ontwikkeld. Men moet er zich terdege van bewust zijn dat er ook andere monitoringprogramma's bestaan die mede over volksgezondheid waken en dat deze programma's indicaties geven voor problemen die hun oorsprong kunnen vinden in de voedselketen terwijl ook bevindingen uit de programma's van het agentschap belangrijke informatie kunnen opleveren voor deze monitoringprogramma's. Een nauw overleg met de relevante andere monitoringprogramma's is dus aangewezen, en het wetenschappelijk comité kan een goed platform vormen voor dit overleg.

3. Financien en Begroting

Het agentschap heeft twee grote doelgroepen: de consument en de inrichtingen in de voedingssector. Tegenover de consument heeft het agentschap de taak te zorgen voor de voedselveiligheid en langs deze weg bij te dragen tot de volksgezondheid. Tegenover de inrichtingen is het de rol van het agentschap door een strikte controle en bewaking van de voedselketen er voor te zorgen dat het vertrouwen van de consument en van de voedingsmarkt in zijn geheel versterkt, zodat het imago van de Belgische voedselsector verder verbetert.

De opdracht ten aanzien van de consument moet gezien worden als een overheidsopdracht en behoort dus tot de budgettaire verantwoordelijkheid van de overheid. Deze opdracht houdt onder meer in de risico-evaluatie, de communicatie met de omgeving (consument, media) het controlebeleid, de crisisbeheersing, de kwaliteitszorg van het agentschap zelf (wat ook de interne audit inhoudt), de adviescomités...

De controleopdracht, en de daaraan verbonden kosten moeten beschouwd worden als een dienst aan de inrichtingen uit de sector en dienen bijgevolg door bijdragen van de sector gedragen te worden.

Een belangrijk principe is dat van de budgettaire neutraliteit, principe dat trouwens ook is terug te vinden in de memorie van toelichting van de wet van 4 februari 2000 houdende de oprichting van het agentschap. Onder het definitief regime zal de budgettaire neutraliteit onder alle omstandigheden de absolute regel zijn. Tijdens het overgangsregime (de opstartfase) zal de handhaving van dit principe geval per geval onderzocht worden. In ieder geval moet voor ieder bijkomend nieuw initiatief de normale administratieve en begrotingprocedure gevolgd worden.

Eventuele bijkomende nieuwe initiatieven kunnen onmogelijk geïnciteerd worden door de sector noch beslist worden door het agentschap zelf dat overigens zelf moet instaan voor de financiering van de eigen beslissingen.

Voor wat de inrichtingen betreffen zal de financieringsstroom naar het agentschap toe andere vormen aannemen door de introductie van risicograden. Daar de activiteiten verschillende risicograden en dus ook een verschillende controlenoodzaak hebben zal er op dat vlak een gedifferentieerde bijdrage geleverd moeten worden naargelang de hoogte van het risico. Binnenin sectoren zullen voor individuele inrichtingen ook verschillende tarieven worden toegepast naargelang de risicograad van de inrichting. Zoals reeds werd gesteld in het hoofdstuk over de autocontrole moet een “bonus malus” systeem de inrichtingen er toe brengen te streven naar de hoogste graad van kwaliteitsborging en voedselveiligheid.

Transparantie moet tevens een kenmerk zijn van de rekeningen van het agentschap. Er zijn twee financiële stromen: overheid en inrichtingen. De aanwending van deze stromen moet voor de doelgroepen (overheid en inrichtingen) duidelijk en doorzichtig zijn. Het systeem van gedifferentieerde tarieven impliceert ook dat er een duidelijk verband bestaat tussen de opbrengsten en de kosten van de controle zodat de differentiëring in de tarieven duidelijk gemotiveerd kan worden.

Trouwens, van een agentschap dat voor een groot gedeelte gefinancierd wordt door de inrichtingen mag verwacht worden dat het zelf een voorbeeld is van transparantie en goed beheer. Het is dan ook onvermijdelijk dat het agentschap zijn rekeningen voert volgens de principes van een analytische boekhouding waarin het verband kosten/opbrengsten duidelijk kan worden terug gevonden.

Een **analytische benadering** van de rekeningen van het agentschap moet ook bijdragen om tegemoet te komen aan een ander principe, dat van de zelfbedruipendheid van de controleactiviteit. Alleen door een nauwkeurig inzicht in de relatie tussen kosten en opbrengsten is het mogelijk een tariefpolitiek uit te bouwen die garant staat voor de financiële onafhankelijkheid van de controleopdrachten die uit eigen inkomsten moeten worden gefinancierd.

4. Structuur⁴

Het basisbeginsel van de structuur is een strikte scheiding van functies zodat er geen onderlinge beïnvloeding is, en dat ook de verantwoordelijkheden duidelijk vastliggen. Tevens zijn er een aantal diensten die rechtstreeks aan de gedelegeerd bestuurder rapporteren (communicatie, crisisbeheer, meldpunt, interne audit en bewaking van de deontologische code, kwaliteitszorg) omdat deze van groot belang zijn voor de geloofwaardigheid van het agentschap. Wat betreft de kwaliteitszorg is het ook de bedoeling op termijn, nadat de organisatie zich heeft gestabiliseerd, over te gaan tot invoeren van een kwaliteitsborgingssysteem volgens de internationale normen (ISO 9000 reeks).

Het eerste ontwerp van structuur, zoals voorgesteld door Price Waterhouse Coopers, is in grote lijnen een bruikbaar vertrekpunt. Deze structuur voorziet een wetenschappelijke en adviserende raad. Deze beide, die ook in de wet op het agentschap zijn voorzien, hebben een eigen rol die hieronder kort wordt geschetst.

Er zijn een groot aantal directe rapporteringslijnen naar de gedelegeerd bestuurder. Men moet voorzien zijn dat deze voor bepaalde periodes afwezig of

⁴ Zie bijlage

onbeschikbaar is. De gedelegeerd bestuurder zal er dan ook over waken dat de leidende functionarissen van de organisatie hem voor één of meerdere taken kunnen vervangen en voor deze toegewezen taken bij afwezigheid als zijn adjunct optreden. Hierbij zal er over gewaakt worden dat bij deze taakverdeling ook het taalevenwicht zal worden gerespecteerd.

Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité moet een pro-actieve werking van het agentschap waarborgen. Problemen moeten tijdig onderkend worden zodat het agentschap ook tijdig een bewaking kan instellen. De melding van dergelijke problemen kan vanuit verschillende bronnen komen:

- De wetenschappelijke literatuur;
- Het onderzoek van de wetenschappers zelf;
- Terreinproblemen door het agentschap zelf vastgesteld of aan het agentschap gemeld;
- Klachten en vragen van consumenten en economische operatoren (meldpunt, raadgevend comité, andere).

Het Wetenschappelijk Comité evalueert deze problemen op de relevantie met betrekking tot de volksgezondheid. Het Wetenschappelijk Comité beschikt over een eigen secretariaat dat ook fungeert als een embryonale studiedienst. Van het Wetenschappelijk Comité gaan ook impulsen uit voor verdere studie en onderzoek van omschreven problemen. Het Wetenschappelijk Comité functioneert autonoom en bepaalt de eigen agenda. Wel moeten vanuit het agentschap problemen aan het Wetenschappelijk Comité kunnen voorgelegd worden. Zo moet het mogelijk zijn om vanuit het agentschap controlestrategieën aan het comité voor te leggen om de effectiviteit van de aanpak te meten in functie van de aard van het risico. Ook de statistische gegevens, die het agentschap opbouwt, moeten ter beschikking staan van het comité om eventuele problemen te helpen onderkennen of om de effectiviteit van de gebruikte aanpak te kunnen beoordelen.

Het is van belang dat het comité zeer autonoom van het agentschap kan functioneren. Het agentschap staat wel in voor de organisatie van het secretariaat van het Wetenschappelijk Comité.

Het jaarverslag van het agentschap wordt formeel ter goedkeuring voorgelegd, dit om de cruciale rol van het Wetenschappelijk Comité te onderlijnen.

Om het wetenschappelijk comité een maximale slagkracht te geven lijkt het nuttig dat een netwerk van wetenschappelijk experts wordt uitgebouwd waarop het comité een beroep kan doen, bijvoorbeeld in gevallen van zeer specifieke problemen waar ook een zeer specifieke expertise is vereist. De uitbouw van een dergelijk netwerk lijkt een taak van het secretariaat van het wetenschappelijk comité, dat hierbij uiteraard door het comité wordt geadviseerd.

Raadgevend Comité

Alle partijen (sectoren, consumenten, overheden...) moeten bij de werking van het agentschap worden betrokken. Het is binnen het Raadgevend Comité dat de

uitvoerbaarheid (niet de wenselijkheid) van sectoroverschrijdende aanpak van problemen (bv. traceerbaarheid) wordt besproken en waar het agentschap zich ook verzekert van de medewerking van de sectoren. Het is ook binnen dit comité dat een aantal bezorgdheden (onder meer van de consumenten) aan bod moeten komen zodat het agentschap ook met deze bezorgdheden rekening houdt bij zijn werking. Het is echter een raadgevend comité dat geen beslissingsbevoegdheid heeft over de werking van het agentschap.

Dit Raadgevend Comité wordt voorgezeten door de gedelegeerd bestuurder. Het comité kan beslissen om werkgroepen te vormen om specifieke problemen in het kader van deze werkgroep verder uit te werken om de resultaten van deze werkgroepen voor te leggen aan het raadgevend comité. Het Raadgevend Comité kan zich laten bijstaan door externe deskundigen.

4.1. Controlebeleid

Op basis van de wettelijke verplichtingen en de risico evaluatie is het de opdracht van deze afdeling de praktische controleaanpak en schema's voor de diverse sectoren te ontwerpen. Hiertoe zal deze dienst een nauw overleg moeten onderhouden met de diverse sectoren om realistische maar doeltreffende controleschema's op te zetten.

De drie competenties die de veruitwendiging vormen van de geïntegreerde ketenbewaking zullen prominent in de structuren aanwezig zijn: de dierlijke productie, de plantaardige productie en fabricatie van levensmiddelen evenals de distributie. Inhoudelijke en sectorcompetentie (dit laatste is het uitschrijven van de reglementering en risico-evaluatie in controleprocedures) worden in één enkele eenheid gegroepeerd.

Uiteraard moet het overleg met de sectoren ook aangegrepen worden om de principes van autocontrole in de diverse sectoren ingang te doen vinden. De afdeling controlebeleid kan dan ook de plaats zijn waar "aangepaste" schema's van autocontrole mee worden ontwikkeld. Het is ook in het controlebeleid dat de bestaande of voorgestelde systemen van autocontrole worden geëvalueerd, eventueel aangepast en erkend als valabel systeem. In het overleg met de sectoren dient ook het probleem behandeld van de "niet-bereikbare inrichtingen", namelijk deze die niet bij bestaande groeperingen zijn aangesloten en dus op die manier het risico lopen niet de informatie te krijgen die de aangesloten inrichtingen wel hebben. Vooral bij de kleinere inrichtingen mag het aantal van deze inrichtingen niet worden onderschat.

Een afzonderlijke bemerking in verband met de "internationale betrekkingen", gesitueerd in het controlebeleid is aangewezen. Het controlebeleid dient immers een nauw contact te houden met de internationale instanties via werkgroepen, overleg, ... om het eigen beleid voortdurend te toetsen aan de internationale evoluties en inzichten.

De relaties met controle-instanties en met de Belgische vertegenwoordiging in het buitenland zullen rechtstreeks opgevolgd worden door de Gedelegeerd Bestuurder, in nauw overleg met de diensten van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. De voorbije dioxinecrisis heeft hierbij de cruciale rol van een goed uitgebouwd communicatiebeleid aangetoond. Vanzelfsprekend zal het agentschap hieraan de nodige aandacht besteden.

Het databeheer en ook het beheer van de gegevens uit de monitoringprogramma's behoort eveneens tot het controlebeleid; het is immers de basis voor de risico evaluatie, de meting van de effectiviteit van dit controlebeleid, enz...

Op het ogenblik zijn er reeds een aantal gegevensbanken waarvan enkele een ketenbenadering hebben, weer andere die controlegegevens registreren. Zo is er de gegevensbank CONSUM die een ketenbenadering heeft voor PCB en dioxine.

Dit systeem, dat de verdienste heeft een ketenbenadering te hebben, kan worden uitgebreid tot andere contaminanten. Voor het systeem SANITEL, dat een opvolging van de dierlijke productie mogelijk maakt, dienen verdere samenwerkingsakkoorden te worden afgesloten, waarbij men zich verzekert van het engagement van de producenten. Voor wat betreft de gegevensbank "registratie van de landbouwinrichtingen", die waarschijnlijk onder gewestelijke bevoegdheid zal vallen, zal er een protocol met de gewesten moeten gesloten worden om er zich van te verzekeren over die gegevens te kunnen beschikken voor het functioneren van het agentschap. De registraties uit de gegevensbank INFANA van de eetwareninspectie zullen moeten geïntegreerd worden met de bestaande systemen zodat ze een rol gaan spelen in de naspeurbaarheid over het geheel van de voedselketen.

Hetzelfde geldt trouwens voor de gegevensbank in uitbouw bij het IVK, BELTRACE, gegevensbank die de traceerbaarheid in het geheel van de Belgische vleesproductie moet mogelijk maken.

In dit verband moet trouwens ook gezegd worden dat de gegevens, waarover het controlebeleid beschikt, moeten toelaten om de federale overheid adviserend bij te staan bij het ontwerpen van wetten, het bepalen van normen enz... De wetgeving en normering is een politieke verantwoordelijkheid en de voorbereiding is een taak voor de departementen. Het waken over de juiste toepassing ervan, voor zover het de voedselveiligheid betreft, is een opdracht van het agentschap dat dus met kennis van de dagelijkse praktijk kan adviseren over deze aangelegenheden. Het is trouwens ook noodzakelijk dat het agentschap opvolgt wat er op internationaal en vooral Europees vlak gebeurt om zich zo snel mogelijk te kunnen voorbereiden op nieuwe tendensen die zich aftekenen.

Het agentschap zal ook een actieve rol spelen inzake integratie en harmonisering van het Europese controlebeleid (zie Belgisch standpunt vertolkt in Feira).

Een aparte vermelding dient gemaakt te worden omtrent de opdrachten voor derden. Het gaat hier om opdrachten die niet behoren tot de kernactiviteit van het agentschap (opdrachten voor het BIRB). Alhoewel deze opdrachten zeer belangrijke informatie kunnen opleveren voor het agentschap mogen zij niet interfereren met de kerntaken, namelijk de controle inzake de voedselveiligheid. Daarom werd deze afdeling geplaatst onder de eenheid controlebeleid. Dit heeft trouwens ook een bedrijfseconomische overweging: gezien ze niet tot de kernactiviteiten van het agentschap behoren dienen ze zeer streng bewaakt wat hun kosten betreft en moeten ze zeker zelfbedruipend zijn. De analytische boekhouding zal permanent dienen te evalueren in welke mate de opbrengsten van deze activiteit de kosten dekken die eraan zijn verbonden.

4.2. Controle

Dit is de meest operationele afdeling die de controles op het terrein uitvoert. Geopteerd wordt voor 11 controle-eenheden (1 per provincie en 1 voor Brussel). De samenstelling en bemanning van deze 11 kantoren zullen uiteraard verschillend zijn naargelang de provincie, (verschillend aantal actoren, verschil van aard van de actoren...). Het gaat wel telkens om multidisciplinaire teams. Sommige taken kunnen, alleen reeds omwille van Europese regelgeving alleen door personen met een welbepaalde opleiding worden uitgevoerd (dierenartsen). Hier kadert dan ook het probleem van de dierenartsen met opdracht (DMO) waarvan de huidige situatie moeilijk kan worden aangehouden alleen reeds om redenen van sociale zekerheid (schijnzelfstandigheid). Met behoud van de flexibiliteit inzake inzet en zonder excessieve bijkomende budgettaire lasten dient dit probleem te worden opgelost. Het IVK kreeg een tijd terug de opdracht dit probleem te onderzoeken. Elke verantwoordelijke van een controle-eenheid kan putten uit een team waarin alle disciplines aanwezig zijn om naar gelang het behandelde probleem de vereiste competentie te kunnen inzetten. Met dergelijke aanpak moet het ook mogelijk zijn voor de verantwoordelijke van een controle eenheid een zekere rotatie door te voeren zodat niet steeds dezelfde mensen dezelfde inrichtingen controleren. Vanuit het centrale bestuur van de controle worden een aantal taken rechtstreeks gecoördineerd zoals erkenning en registratie, exportcertificatie... Het is ook vanuit dit centrale bestuur dat de gecoördineerde acties worden opgezet en gestuurd (hormonen...).

4.3. Laboratoria

De laboratoria vormen een belangrijk ondersteunend element in de controle. Om deze reden wordt de eenheid laboratoria hiërarchisch op hetzelfde niveau geplaatst als de controlediensten. De afdeling laboratoria heeft dan ook tot taak de analysemethoden vast te leggen of te laten vastleggen, in het kader van bv. risicoanalyse onderzoeksopdrachten uit te voeren of te laten uitvoeren, te zorgen voor de nodige referentiematerialen voor het valideren van de analyses en voor het uitvoeren (of laten uitvoeren) van routinematige analyses. Het is niet de bedoeling om een totaal nieuwe laboratoriuminfrastructuur uit te bouwen. Eerst dient een overzicht gemaakt te worden van de kennis en de mogelijkheden van de laboratoria die onder de bevoegdheid van het agentschap vallen en dienen eventueel naargelang van de kennis, de ervaring en de apparatuur eventuele taakuitwisselingen te gebeuren. Pas wanneer dat is gebeurd kan worden nagegaan of, gezien de benodigde minimale capaciteit, er aan een verdere uitbouw van de laboratoria dient te worden gedacht. In elk geval is het ook de rol van de afdeling laboratoria permanent een bestand te hebben van de externe laboratoria, hun competentie, accreditatiestatus en hun voorwaarden om ter aanvulling of in geval van crisis onmiddellijk een beroep te kunnen doen op de laboratoria die het probleem in kwestie aankunnen.

De ervaring leert dat de snelheid van de gegevensverstrekking cruciaal is. Daarom is het ook een opdracht van de afdeling laboratoria om van meet af aan niet alleen een overzicht te hebben van de laboratoria waarop een beroep kan worden gedaan maar tevens een systeem van gegevensuitwisseling en rapportering (ook door externe labo's) te ontwikkelen dat toelaat de analysegegevens snel ter beschikking te hebben.

4.4. Algemene Diensten

Het is van belang dat de algemene diensten, in bedrijfstermen “stafdiensten”, in de grootst mogelijke mate een geheel vormen en dat deze diensten niet versnipperd zijn over de operationele diensten. Dit om er voor te zorgen dat op deze vlakken één politiek wordt gevoerd en ook om binnen deze diensten voldoende competentie te kunnen behouden.

Bij de ondersteunende diensten moeten verder gezien worden:

- Personeelszaken.

In de ondersteunende diensten neemt de dienst personeelszaken (Human Resources) een zeer belangrijke plaats in. Naast de traditionele activiteit van deze dienst zijn er een aantal aspecten die zeker sterk aan bod dienen te komen:

- ◆ **Rekrutering:** Hiermee wordt niet alleen bedoeld de aanwerving van personen maar evenzeer en zelfs in eerste instantie de interne rekrutering en mobiliteit. Het is van belang, gezien het gewicht van competentie, dat er een redelijke stabiliteit bestaat in de bezette functies. Het is echter van even groot belang dat de dienst personeelszaken een overzicht houdt over het profiel van de medewerkers om gemakkelijker interne bewegingen en promoties mogelijk te maken op basis van het principe “*the right person on the right place*”.

- ◆ **Evaluatie:** Onder andere met het oog op de rekrutering binnen de organisatie dient er een evaluatiemethodiek te worden ontwikkeld. Aan elkeen die leiding geeft zal gevraagd worden minstens jaarlijks de personen die aan hem (haar), rapporteren te evalueren volgens deze methodiek zodat er een permanent overzicht is van het potentieel binnen de organisatie, conform aan de ontwikkelingen en hervormingen voor het overheidspersoneel (openbaar ambt). Het agentschap kan zelfs de ambitie uitspreken om gelet op het hoge verwachtingspatroon een voortrekkersrol te gaan spelen inzake personeelsbeleid en evaluatie.

- ◆ **Opleiding:** In overleg met de leidinggevende personen dient een opleidingsprogramma te worden ontwikkeld waarin voorzien wordt welke vorming en opleiding er binnen het agentschap moet worden georganiseerd en voor wie. Tevens dient er een inventarisatie te zijn van de opleidingen die door bepaalde personeelsleden van het agentschap buiten het agentschap dienen gevolgd te worden.

- ◆ **Deontologie:** Samen met de gedelegeerd bestuurder en met de andere leden van de directie zal een deontologische code worden geschreven. Deze code wordt uiteraard ook besproken met de syndicale afgevaardigden. Dit is een code die door alle personeelsleden moet worden gevolgd en op de navolging ervan zal onder meer door de dienst interne controle worden gewaakt. Het is ook de taak van elke leidinggevende om over de naleving van deze code bij zijn ondergeschikten te waken.

- Organisatie en quality: het opzetten en ontwikkelen van kwaliteitsborging, zowel voor het eigen functioneren als assisteren bij het opzetten van autocontroles, ontwikkelen van auditsystemen en auditexpertise.
- ICT (Informatica Communicatie Technology): ontwikkelen en uitbouwen van één informaticasysteem voor het geheel van het agentschap, zorgen voor de uitwisselbaarheid van de gegevens, niet alleen intern maar ook met andere administraties, technisch beheer van de databases en ontwikkelen van nieuwe

informatica en telematica. Deze afdeling is ook verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een informaticaplan en de budgettering ervan.

- Economaat en secretariaat; naast de klassieke taken vallen ook hieronder het archiefbeheer en de vertaaldienst.
- Sociale dienst: de modaliteiten moeten worden onderzocht welke voor het agentschap de aangewezen formule is. Een overeenkomst met de vzw Sociale Dienst van het Ministerie van Volksgezondheid en Sociale zaken behoort tot de mogelijkheden.
- **Preventie en Bescherming.**
- **Financiën en begroting: vormen een tweede belangrijk deel van de algemene diensten. Deze dienst staat niet alleen in voor de bewaking van het budget van het agentschap maar voert tevens de analytische boekhouding en zorgt voor een economisch verantwoorde tariefiëring. Alhoewel in de bedrijfsfilosofie financiering ook meestal als een stafdienst wordt beschouwd wordt hij hier wel als “operationeel” gezien, om de rol die hij zal spelen om het zelfbedruipend karakter van het agentschap te vrijwaren.**
- **Juridische dienst.** Deze heeft zowel een interne rol (voorbereiding van besluiten, toetsing met het wettelijk kader...) als een externe (assistentie bij repressieve maatregelen...), geschillen en betwistingen.

Een aantal ondersteunende diensten kunnen praktisch-organisatorisch wel worden toevertrouwend aan de ondersteunende diensten maar inhoudelijk dienen ze wel rechtstreeks te rapporteren aan de gedelegeerd bestuurder. Het gaat om volgende diensten:

- Meldpunt voor de vragen en klachten van de consument. In dit meldpunt kunnen de eerste signalen komen die aanleiding moeten geven tot speciale acties. Het is ook trouwens via het meldpunt dat de informatie zal komen over de manier waarop het agentschap wordt ervaren door de consument en eventueel door de inrichtingen. Het is van het grootste belang dat de consument op zijn vragen snel een passend antwoord krijgt. Dit vergt van de verantwoordelijken van het meldpunt een directe toegang tot iedereen in de organisatie en uiteraard ook een grondige kennis van de competenties binnen de organisatie.
- Crisiscel: Hier moet gedacht worden aan een organisatorische structuur die beschikt over de nodige scenario's en die snel de contacten kan leggen doorheen de eigen organisatie en eventueel met andere departementen in geval zich een crisissituatie voordoet.
- Communicatie: dit is niet alleen de communicatie met de buitenwereld (de consumenten, de sectoren, de media) waar de gepaste en meest adequate vorm van communicatie moeten worden vastgelegd en verder uitgewerkt. Het agentschap moet bij de consument een eigen “gezicht” opbouwen onder meer door een verzorgd woordvoerderschap maar ook door het ontwikkelen van een eigen huisstijl en een eigen imago. De cel communicatie moet ook veel aandacht geven aan interne communicatie binnen de eigen structuur om tot één eigen cultuur van het agentschap te komen. Deze cultuur moet gekenmerkt zijn door professionalisme, absolute neutraliteit en sterke integriteit van elke medewerker.
- De interne audit is voor het agentschap als “bedrijf” van zeer groot belang. Respect voor de financiële procedures en voor de werkingsvoorschriften dienen door de interne audit te worden nagegaan, maar ook dient deze audit geregeld de

resultaten te meten aan de vooropgezette doelstellingen. Tevens kan vanuit de interne audit mee gewaakt worden over het respecteren van de deontologische code van het agentschap.

5. Stappenplan

Bij de overgang van de huidige structuren naar de structuur van het agentschap moet er over gewaakt worden dat er geen breuk ontstaat in de huidige werking van de diensten en dat de volksgezondheid gevrijwaard blijft. De overgang zal dus geleidelijk dienen te gebeuren en bij de voorbereiding moeten de operationele en de buitendiensten zo weinig mogelijk bijkomend belast worden. Het is wel aangewezen dat de “*officiële*” overdracht van de huidige structuren steeds zorgvuldig gepaard gaat met een overdracht van de bevoegdheden zodat geen juridisch vacuüm ontstaat (bv. bevoegdheid tot het opstellen van een PV, toegang tot controlepunten verzekeren, afleveren van certificaten, enz...).

1. Financiën/personeel. In eerste instantie dient een duidelijke **omlijning gemaakt te worden van de diensten die worden overgeheveld naar het agentschap**. Op basis van de wetteksten, en met de informatie die door de task force werd samengebracht kan deze inventaris betrekkelijk snel worden gemaakt. Deze inventarisatie heeft een dubbel onmiddellijk doel:

- Uittekenen van het personeelskader: niet alleen het aantal personeelsleden dat overstapt is hierbij van belang, maar ook het duidelijk onderkennen van eventuele groepen met een afwijkend statuut, groepen waarvoor een oplossing dient gevonden. Over de personeelsaangelegenheden dient behoorlijk snel duidelijkheid te komen om alle onrust bij de personeelsleden van de betrokken administraties te vermijden.
- Opmaak van een begrotingsdocument: een duidelijke aflijning van de overdracht geeft aan welke financiële middelen worden overgedragen naar het agentschap. Onvermijdelijk zal men hierbij stuiten op “*residuaire posten*” waar de overdracht nog niet helemaal duidelijk is.

Deze oefening laat echter wel toe deze posten tot een overzichtelijk minimum te beperken. Het “*residuaire*” karakter zal vooral zijn terug te vinden in de materies die dienen overgeheveld te worden vanuit Landbouw, en dit tot een duidelijke lijn komt omtrent de regionalisering van deze materie. Een eerste oefening werd reeds, aangestuurd door de ministers van Landbouw en Begroting, gemaakt. Voor het geheel van het agentschap geldt echter dat het totaal budget eerder stapsgewijs zal worden opgebouwd naarmate een duidelijk vastlegging van de bevoegdheden is geformuleerd. Het is wel wenselijk dat de overdracht van de middelen samenvalt met financiële controletijdstippen (budgetcontrole) omdat dergelijke tijdstippen ook de gelegenheid zijn voor een accurate evaluatie en inschatting van de reeds aangegane verbintenissen.

Gelijktijdig met stap 1 dient een voorlopige beleidsgroep te worden gevormd. Deze groep wordt samengesteld uit de huidige verantwoordelijken voor de diensten die worden overgedragen, aangevuld met een aantal leden van de “task force”; deze beleidsgroep bereidt de overdracht voor en tekent de nieuwe structuren uit. Zeker in

de aanvangsfase zal deze groep nauw moeten samenwerken met juristen en financiële deskundigen om de overgang nauwkeurig te plannen.

Onmiddellijk dienen een aantal specifieke acties opgestart.

2. Organisatie van het crisisbeheer: opstellen van een crisisdraaiboek, o.m. ter operationalisering van het desbetreffend luik van het plan CONSUM. Verder dienen de infrastructurele behoeften bepaald die een adequate respons op crisissituaties moeten toelaten. Hierbij zal in de grootst mogelijke mate een beroep worden gedaan op de ervaring die reeds in andere departementen werd opgedaan.

Crisiscommunicatie is geen onderdeel van het crisisbeheer. Het is niet aangewezen om de communicatie toe te vertrouwen aan een crisiscel die zeer operationeel dient te zijn. De crisiscommunicatie wordt beter toevertrouwd aan een cel communicatie die wel inhoudelijk wordt bijgestaan door de crisiscel.

3. Opstarten van een communicatiecel. De consument dient te worden geïnformeerd over mogelijk voedselrisico's en over de activiteiten van het agentschap. Ook de producent dient door de cel communicatie geïnformeerd te worden. Het is de opdracht van de cel voor de verschillende doelgroepen de aangepaste communicatiemiddelen te ontwikkelen, bv. een web site of 0800. Voor de inhoudelijke invulling van de communicatie moet een beroep gedaan worden op de diverse andere afdelingen van de organisatie. Het is wel de opdracht van de cel deze informatie te "*vertalen*" naar de verschillende bestemmingen.

4. Opstarten van een "meldpunt". Dit meldpunt moet een grote toegankelijkheid hebben voor het publiek en heeft tot opdracht klachten te registreren en informatie te verstrekken aan het publiek voor problemen in verband met de voedselveiligheid. De klachten moeten aanleiding geven tot onmiddellijke opvolging. De verantwoordelijken voor dit meldpunt dienen een grondige kennis te hebben van de diverse diensten zodat ze zeer snel de nodige informatie kunnen inwinnen of zelf snel een antwoord kunnen geven. Zodra het meldpunt is georganiseerd dient aan het bestaan ervan een brede bekendheid te worden gegeven. Dit meldpunt (dat eventueel kan werken onder meer via een 0800-lijn, e-mail...) moet tegemoet komen aan de verwachtingen van de consument en van de economische operatoren.

5. Het agentschap dient een eigen herkenbaarheid te ontwikkelen (logo, huisstijl...). Deze stijl zal ook gebruikt worden voor alle documenten die uitgaan van het agentschap (rapporten, certificaten...). Hiervoor zal voor zover nodig een beroep worden gedaan op externe experts.

6. Met het oog op een verzekerde communicatie en transparantie zal zo snel mogelijk een eigen website ontwikkeld worden. Deze moet toelaten aan de burgers en inrichtingen de nodige basisinformatie te verstrekken omtrent structuur en werking van het agentschap, moet ook gezien worden als een instrument van public relations, wat gelet op de unieke exportpositie van België in het domein van de voedselproductie niet onbelangrijk is, moet ook aan de niet-georganiseerde inrichtingen en de niet-vertegenwoordigde sectoren in het raadgevend comité snel up to date informatie kunnen verstrekken. En tenslotte moet dit het mogelijk maken een interactieve communicatie met consumenten, media en economische operatoren te

verwezenlijken, wat vooral op crisismomenten een niet te onderschatten belang heeft.

7. Het agentschap ontwerpt een boekhoudplan dat het mogelijk maakt een goede kosten/opbrengstenbewaking te voeren. Dit systeem zal daartoe moeten gebaseerd worden op de principes van de analytische boekhouding. Er zal wel over gewaakt worden dat bij het opzetten van deze boekhoudkundige aanpak geen initiatieven worden genomen die zouden indruisen tegen ontwikkelingen die nu reeds in de overheidssector aan de gang zijn.

8. Op het ogenblik zijn er tal van bronnen van waaruit het agentschap wordt gefinancierd. Een werkgroep van financiële experts dient een overzicht te maken van de diverse financiële stromen om uit te maken wat de huidige autofinancieringsbasis is en hoe deze zich verhoudt tot de verwachte uitgaven van het agentschap.

Uit een eerste onderzoek blijkt dat een aantal competenties moeilijk of niet zullen gevonden worden in de bestaande structuur:

- Crisismanagement
- Communicatie
- Human resources gebaseerd op een dynamische personeelspolitiek

Indien deze functies daadwerkelijk ook niet vanuit het bestaande kader kunnen ingevuld worden zal met de medewerking van de Minister voor Ambtenarenzaken en de inzet van SELOR tot externe aanwerving van deze specialisten dienen gezorgd te worden.

Brussel, oktober 2000.

Luc BEERNAERT

Gedelegeerd Bestuurder van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

BIJLAGE 5:

LIJST REGLEMENTAIRE TEKSTEN FAVV

4 februari 2000 wet houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 18.II.2000 - Duitse vertaling BS 9.III.2001)

29 maart 2000 koninklijk besluit betreffende de selectiecommissie, de wijze van kandidaatstelling, de voorwaarden van aanwijzing in en deze van uitoefening van de functie van de gedelegeerd bestuurder van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 1.IV.2000)

28 april 2000 ministerieel besluit houdende samenstelling van de selectiecommissie belast met het voordragen van de gedelegeerd bestuurder voor het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 19.V.2000)

19 mei 2000 koninklijk besluit betreffende de samenstelling en de werkwijze van het raadgevend comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 31.V.2000)

gewijzigd:

KB 31 januari 2001 (B.S. 28.II.2001)

19 mei 2000 koninklijk besluit betreffende de samenstelling en de werkwijze van het wetenschappelijk comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 31.V.2000)

20 juli 2000 koninklijk besluit tot regeling van de contractuele voorwaarden en het geldelijk statuut van de gedelegeerd bestuurder van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 5.VIII.2000)

20 juli 2000 ministerieel besluit tot aanstelling van de leden van de selectiecommissie voor de leden van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (uittreksel B.S. 4.XI.2000)

27 oktober 2000 koninklijk besluit tot benoeming van de leden van het wetenschappelijk comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 24.I.2001)

4 december 2000 koninklijk besluit tot aanstelling van de gedelegeerd bestuurder van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (Uittreksel B.S. 22.XII.2000)

23 januari 2001 koninklijk besluit tot toekenning van kredieten ten bate van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 7.III.2001)

31 januari 2001 koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het raadgevend comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 28.II.2001)

1 februari 2001 koninklijk besluit tot benoeming van de leden van het Raadgevend Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 9.V.2001)

14 februari 2001 koninklijk besluit tot vaststelling van de officiële Duitse vertaling van de wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 9.III.2001)

22 februari 2001 koninklijk besluit houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen (B.S. 28.II.2001)

22 februari 2001 koninklijk besluit betreffende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 28.II.2001)

12 maart 2001 ministerieel besluit tot vaststelling van de vergoedingen en het presentiegeld waarop de leden en deskundigen van het Wetenschappelijk Comité en de deskundigen van het Raadgevend Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen recht hebben (B.S. 4.IV.2001)

5 april 2001 koninklijk besluit betreffende de ter beschikkingstelling van het personeel van bepaalde overheidsdiensten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 26.IV.2001)

BIJLAGE 6:

**LIJST ONTWERPEN REGLEMENTAIRE TEKSTEN FAVV DIE NOG NIET
GETEKEND ZIJN**

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Koninklijk besluit tot vaststelling van de vestigingsplaats, de organisatie en de werking van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Koninklijk besluit houdende oprichting van een voorlopige administratieve cel bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen